

SAARE MAAKONNA
MUSTJALA VALLA
KÜLADE
ÜLDPLANEERINGU
KESKKONNAMÕJUDE
STRATEEGILISE
HINDAMISE
PROGRAMM

MUSTJALA-PÄRNU 2008

KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE PROGRAMM

Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus: Mustjala valla Külade üldplaneering ja Mustjala valla territoorium välja arvatud Mustjala Vallavolikogu 23.01.2004.a otsusega nr 7 kehtestatud Ninase poolsaare üldplaneeringu ala.

Mustjala valla Külade üldplaneeringu korraldaja ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algataja on Mustjala Vallavalitsus.

Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise koostaja on ERKAS Pärnu Instituut OÜ, kelle poolt on moodustatud töörühm:

Projektijuht: Valdeko Palginõmm (KMH litsents 005);

Tuuli Veersalu	maastikuarhitekt;
Marek Lind	maastikuarhitekt;
Raimo Klesment	maastikuarhitekt

KSH töörühma juht Valdeko Palginõmm omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* §34 lg 3) sest:

- on omandanud kõrghariduse Tartu Ülikoolis, läbinud strateegilise keskkonnamõju hindamise kursused;
- omab vähemalt kaheaastast töökogemust valdkonnas, mille keskkonnamõju ta soovib hinnata;
- ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seotud õigusakte.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) vahetu-otsene eesmärk on arvestada kohaliku keskkonna võimalusi üldplaneeringu lahenduste väljatöötamisel ja kirjeldada neid võimalusi ning lahenduste keskkonnaaspekte aitamaks kohele planeeringu koostajail ja hiljem ka planeeringu kehtestajal vajalike otsuste langetamisel.

Kaudne-üldine eesmärk on toetada jätkusuutlikku valla arengut ja edendada säästvat arengut nii maakondlikul kui ka riiklikul tasandil.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise alus.

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ning aruande koostamisel järgitakse "Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadust" (RT I 2005, 15, 87, 2006, 58, 439; 2007, 25, 131).

1. KSH LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTE JA KÄSITLUSULATUS

Mõju hindamise aruande koostamisel lähtutakse strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust ja sisust. KSH läbiviimisel järgitakse põhimõtet: korraldada mõjude hindamine süsteemsete meetodilis-rutiinsete protsesside jadana ja planeerimisprotsessiga sünkroonselt.

Protsesside jada algab keskkonnavalase taustinformatsiooni ja Mustjala valla elu-olu kajastavate asjakohaste materjalide kogumisest. Sealhulgas kasutatakse alljärgmisi dokumente:

- Saare maakonnaplaneering;
- Saare maakonna teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“;
- Läänesaarte alamvesikonna veemajanduskava, 2006;
- Mustjala valla arengukava 2006-2011;
- Mustjala valla ranna-alade osauüldplaneering, eelnõu;
- kehtestatud detailplaneeringud;
- info paikkonna keskkonna-alaste uuringute kohta ning kättesaadavad aruanded uuringute kohta;
- Natura 2000 võrgustiku alade kohta käivad õigusaktid.

Mõjude hindamise taustsüsteemiks on üldplaneeringuga kavandatud maa- ja veealade kasutamise lahendused ja nende kasutamisi mõjutavad piirangud. Hindamisel arvestatakse sellega, et põhimõtteliselt võib üldplaneering avada tee sellistele arendustele, millede korral võib avalduda keskkonnamõju.

Piiriülest keskkonnamõju ei ole ette näha.

Üldjuhul on mõjud looduskeskkonnale, kas otsesed-vahetud (mingi lokaalne kooslus jääb ehitiste alla ja hävib) või vahendatud-kaudsed (planeeringu lahendus vähendab loodusobjekti väärtust). Otsese mõju esinemisel on tema olulisuse-mitteolulisuse tuvastamine kerge ja planeeringulahenduse korrektuuriga on olulise mõju vältimine ka saavutatav. Kaudse mõju korral on see keerulisem. Kas üldplaneeringu tegevuste kaudne mõju avaldub olulisena või mitte, selleks vaadeldakse eesseisvaid võimalikke tegevusi/arenguid selles osas:

- kuivõrd nad survestavad piirkonna miljööväärtuslikke, kaitsealuseid alasid ja *Natura 2000* võrgustiku alasid ning eeldusi nende väärtuse säilimiseks;
- või toovad kaasa tegevusi, millede juures oluline mõju saab ilmuda väheoluliste mõjude kumuleerumise tagajärjel.

Üldplaneeringuga lahendatava valla ruumilise arengu mõju hindamisel sotsiaalsele-kultuurilisele keskkonnale on taustaks valla arengukava.

2. KSH METOODIKA

Ekspertid kasutavad oma teadmisi, kogemusi ja õigusaktides sisalduvaid nõudeid planeeringuga ilmnevate keskkonnamõtjude fikseerimiseks ja nende olulisuse üle otsustamiseks. Tähtis on oluliste keskkonnamõtjude leidmine ja nendega töötamine. Metoodilises töös käsitletakse alljärgmise küsimusi:

- iseloomustatakse valla keskkonnaseisundit (sh ressursside saadavust);
- üldplaneeringu lahenduste olulist keskkonnamõtju;
- meetmeid üldplaneeringuga tekkiva olulise keskkonnamõtju leevendamiseks;
- olulise keskkonnamõtjuga tegevuste seireks kavandatavad meetmeid.

Arengualternatiive võrreldakse neid saatva keskkonnamõtjude kaudu. Võrdlemisel iseloomustatakse mõju kategooriatega ja hinnatakse (ekspert hinnang) nende intensiivsust. Iseloomustus-hindamine esitatakse tabelina e hindamismaatriksina. Nn maatriksmeetodi kasutamine on eelistatud selle meetodi lihtsa ja selge esitusviisi tõttu. Mõtjude intensiivsuse ekspert hindamine annab võimaluse otsustada kas peamistele keskkonnakomponentide avalduval väheolulisel keskkonnamõtjul on potentsiaali kumuleeruda ruumilises arenduses oluliseks või mitte.

Ekspertide võrdlustulemused ja järeldused esitatakse planeerijale teadmiseks ja arvestamiseks. Programmi alusel kulgev keskkonnamõtjude strateegiline hindamine ja koostöö planeerijaga tagab planeeringulahendustes looduskeskkonna kasutuse ja sotsiaal-kultuurilise keskkonna arenduse tasakaalu.

Üldplaneeringu tasandil on keskkonnamõtjude olulisuse, kestuse, kestvuse ja ulatuse hindamine mõnevõrra ligikaudne ja üldine. Hindamise täpsus tõuseb planeeringuhierarhias madala taseme strateegilise dokumendi –detailplaneeringu keskkonnamõtjude (strateegilise) hindamise juures. Käesoleva KSH programmiline käsitus on selles, et tulevikus valla territooriumil algatavate detailplaneeringute KSH suhtes viiakse läbi keskkonnamõtjude eelhindamine.

Natura 2000 alade hindamisel arvestatakse ala kaitse-eesmärki, struktuuri ja funktsiooni ning juhendatakse Loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigetest 3 ja 4, vastavalt Euroopa komisjoni juhendile *Natura 2000 alad oluliselt mõjutavate kavade ja projektide hindamine*. Loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 tõlgendamise metoodilised juhised ja/või *Juhised loodusdirektiivi artikli 6 lõigete 3 ja 4 rakendamisest Eestis*.

3. ÜLDSUSE KAASAMISE KAVA

Programmiliselt kulgeb KSH kolmes etapis. Üldsuse kaasamine algab esimestes etapist, hetkest kui on teatatud (Ametlikud Teadanded) KSH algamisest.

Teine etapp on programmi avalik arutelu (eelnevalt olemas asjakohaste asutuste seisukoht programmi kohta). Arutelul tutvustatakse KSH põhimõtteid, hindamise kulgemist ja ajalist kokkupuudet planeeringuprotsessiga.

Kolmanda etapi kohaselt kulgeb KSH (nn aruande kirjutamine) ja planeerimine paralleelselt. Sellest tulenevalt on kavandatud ühitada planeeringu avalikustamine ja keskkonnamõju hindamisega avalikustamine.

KSH avalikustamise ajakava

Etapp	Etapi tegevus	Kuupäev/ päevi	Nädal	Teatamise koht või viis
KSH algatamine	teatamine	20.12.07	51	Ametlikud Teadaanded Üleriigilises või kohalikus ajalehes liht- või tähtkirjaga.
Programm	koostamine	17.03.2008	12	
	seisukoha küsimine	+ 30 päeva	16	+ seisukoha saamine Saaremaa keskkonnateenistuselt
	avalikustamisest teatamine	7 päeva ette	17	Ametlikud Teadaanded. Ajaleht, valla veebilehel elektrooniliselt või liht- või tähtkirjaga.
	avalik väljapanek	02.05-15.05	18-19	Mustjala vallamajas, valla veebilehel
	avalik arutelu	22.05.2008	21	Mustjala vallamajas
	heaks-kiitmine	14 päeva jooksul	26	Saaremaa Keskkonnateenistuse kiri
KSH aruanne	koostamine		26+	
	avalikustamisest teatamine	7 päeva ette		Koos planeeringu avalikustamise teatega
	avalik väljapanek	21 päeva		Samal ajal planeeringu avaliku väljapanekuga
	avalik arutelu	1 päev		Samal ajal planeeringu avaliku aruteluga
	Aruande heaks-kiitmine	30 päeva jooksul		Saaremaa keskkonnateenistuse kiri

Asjast huvitatud isikud:

Mustjala Vallavolikogu, Mustjala Vallavalitsus, Saare Maavalitsus, Saaremaa keskkonnateenistus, Riikliku Looduskaitsekeskuse Saare Region, Eesti Keskkonnaühenduste Koda.

Kaudselt on huvitatud Mustjala valla elanikud, maakonna ja valla arendajad, ettevõtjad, valla territooriumil asuvad riigiasutused, keskkonnaorganisatsioone ühendav organisatsioon, jne.

Programmi koostas
tel 5113010
palk@erkas.ee

17.03.2008

Valdeko Palginõmm

12.06.2008

LISAD

Lisa 1. Mustjala valla Külade üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsus. Mustjala Vallavolikogu 20.12.2007 a. otsus nr.61.

Lisa 2. Teade valla kodulehel. Mustjala valla Külade üldplaneeringu ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest.

Lisa 3. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise avalikustamine *Ametlikes Teadaannetes* 27.12.2007.a.

Lisa 4. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise teade ajalehes *Meie Maa* 29.12.2008.a.

Lisa 5. Saaremaa Keskkonnateenistuse seisukoht.

Lisa 6. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikustamise teade valla kodulehel.

Lisa 7. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikustamise teade ajalehes *Meie Maa* 29.03.2008.a.

Lisa 8. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikustamise teade valla kodulehel.

Lisa 9. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikustamise teade *Ametlikes Teadaannetes* 28.04.2008.a.

Lisa 10. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikustamise teade ajalehes *Meie Maa* 30.04.2008.a..

Lisa 11. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku arutelu protokoll 22.05.2008.a.

Lisa 12. Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku arutelu osavõtjate nimekiri 22.05.2008.a.

Lisa 13 Mustjala valla Külade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiit